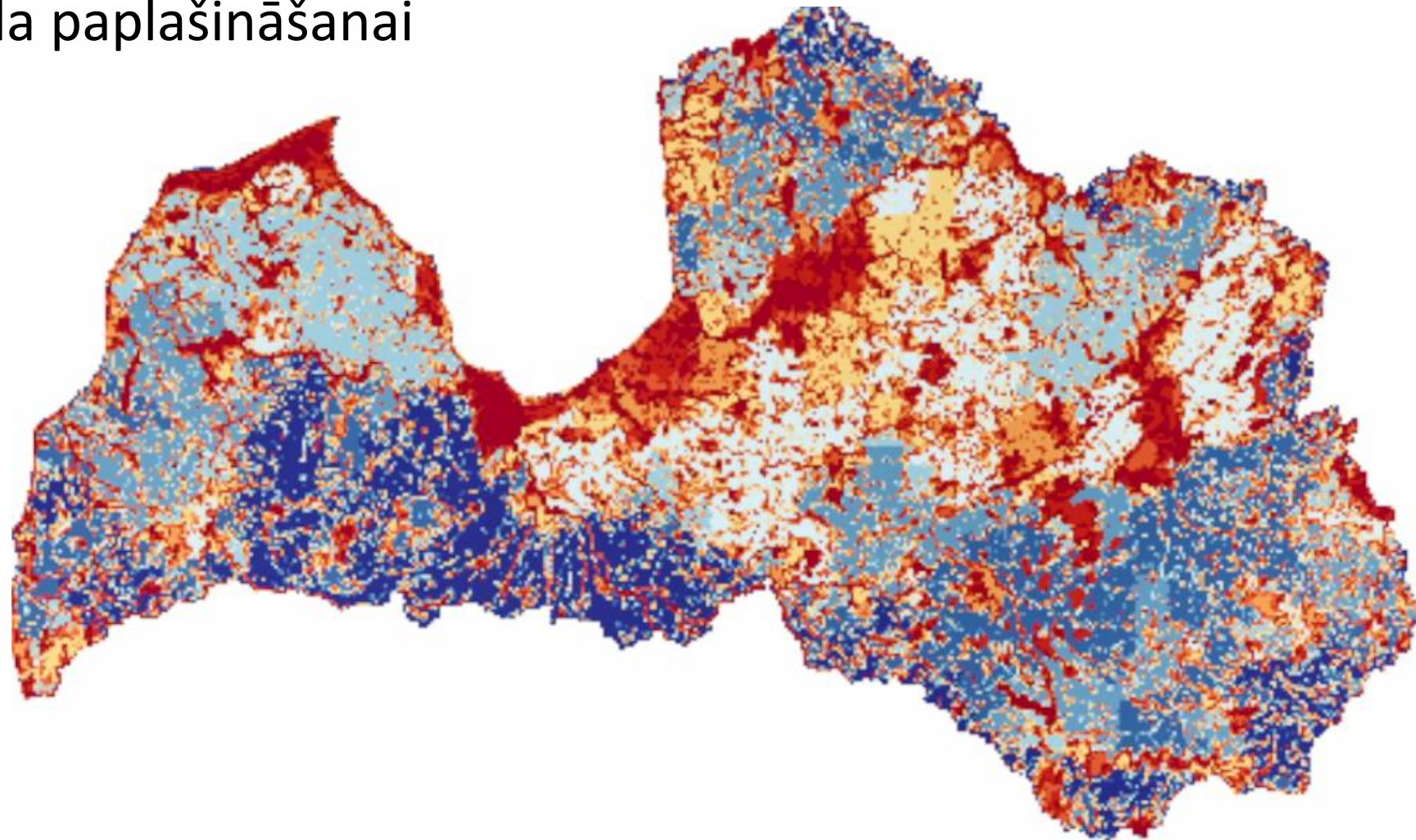


Dabas vērtību un ekosistēmu pakalpojumu novērtējums, apzinot potenciālās teritorijas sauszemes aizsargāto teritoriju tīkla paplašināšanai Latvijā



LVAf finansēts projekts (Reģ. Nr. 1-08/24/2022)

Ivo Vinogradovs



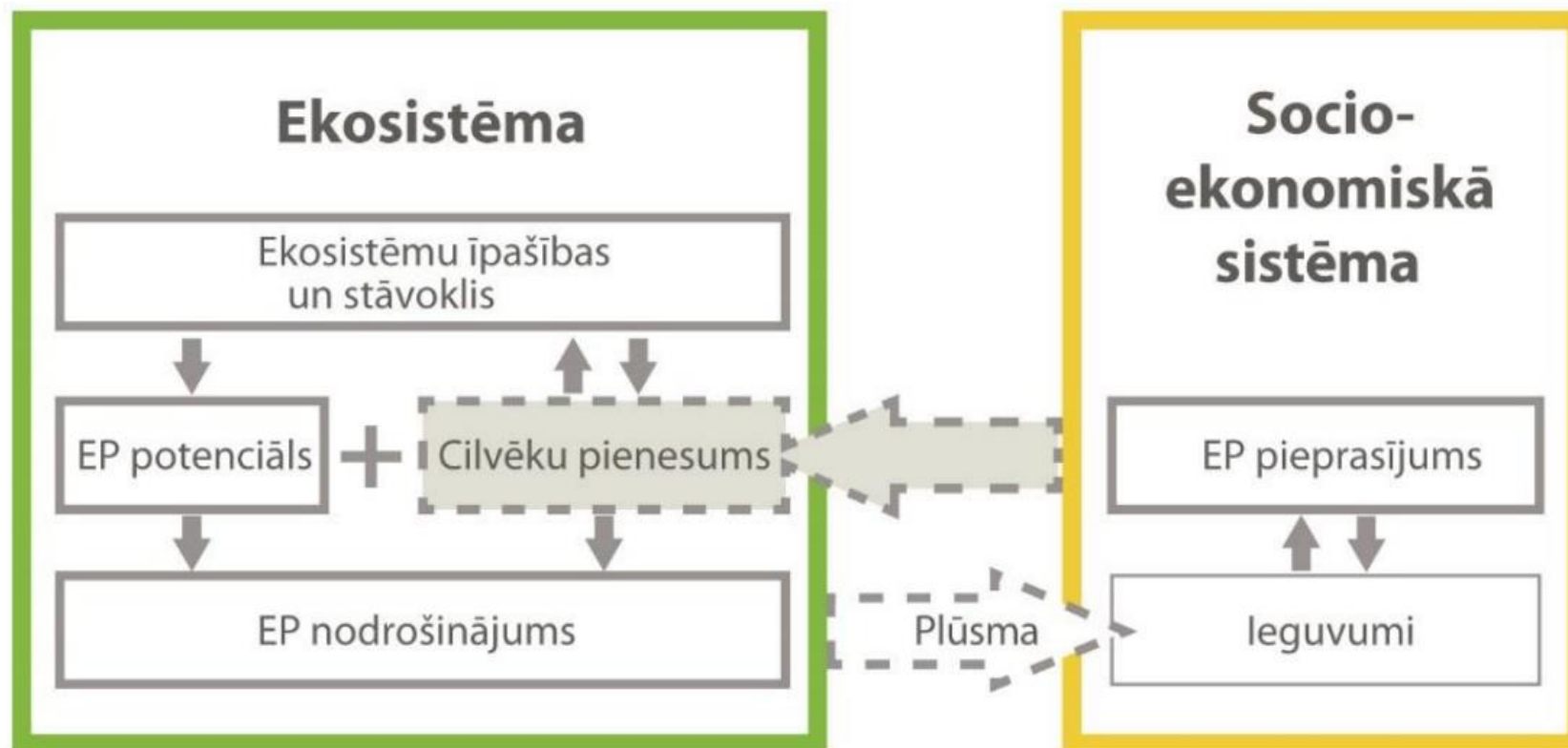
«Baltijas Vides Forums»

- Apakšuzņēmēji:
 - SIA SunGIS
 - Rīgas Tehniskā Universitāte
- Dažādu jomu eksperti

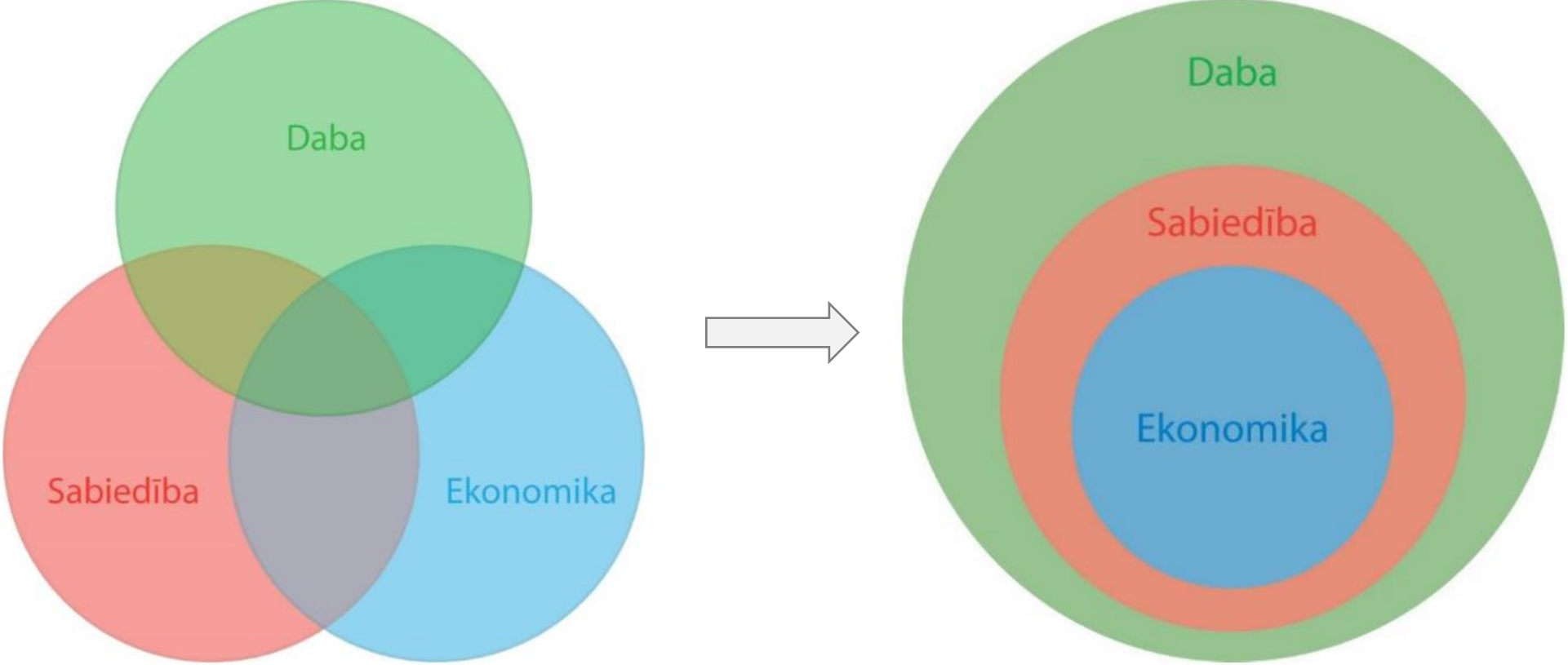
ES «Zaļā kursa» ietvars

«...aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu...»

DABAS KAPITĀLS - dabisko ekosistēmu krāja, kas nodrošina nozīmīgu un vērtīgu ekosistēmas preču vai pakalpojumu plūsmu



ES «Zaļā kursa» ietvars



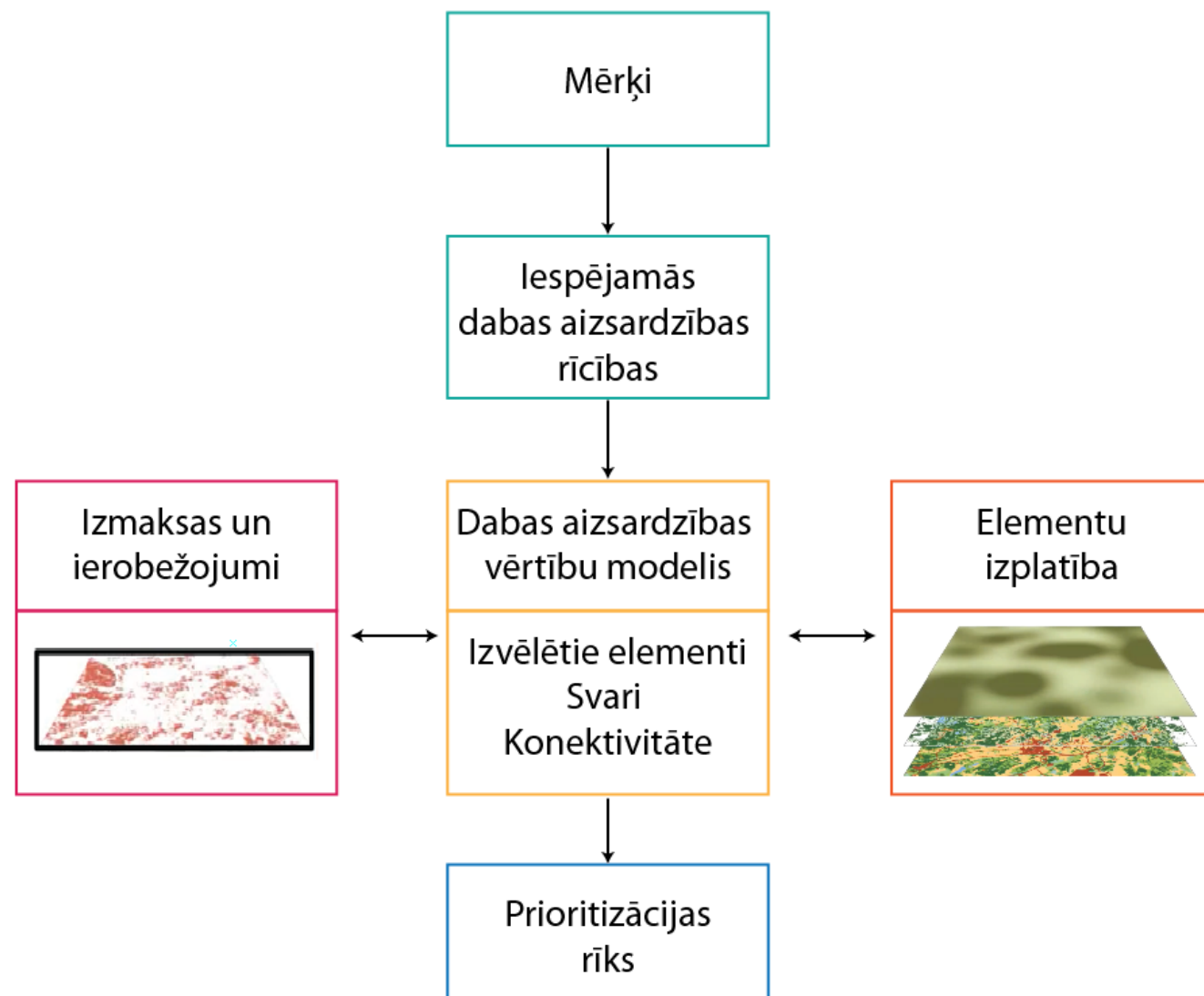
Mērķis: sagatavot priekšlikumu aizsargāto teritoriju tīklam Latvijā atbilstoši ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas 2030 mērķiem, paplašinot aizsargāto dabas teritoriju pārklājumu līdz 30% no Latvijas sauszemes teritorijas

Criteria and guidance for protected areas designations

https://environment.ec.europa.eu/publications/criteria-and-guidance-protected-areas-designations-staff-working-document_en

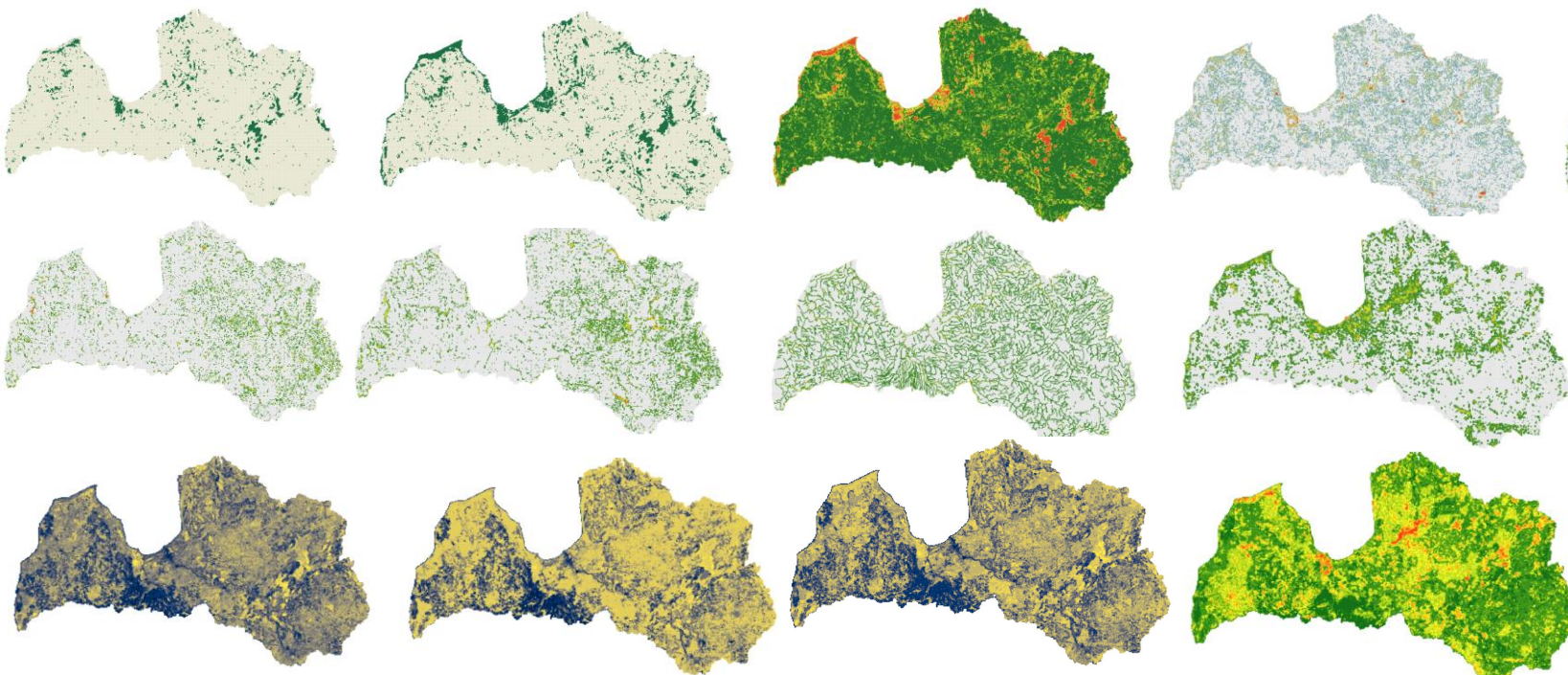
Dabas aizsardzības telpiskā prioritizācija ir process, kurā tiek identificētas dabas aizsardzībai visnozīmīgākās teritorijas, kurās būtu jākoncentrē dabas aizsardzības iniciatīvas, lai maksimāli palielinātu bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojuma nodrošinājuma potenciāla aizsardzību.

Dabas aizsardzības telpiskās prioritizācijas mērķis ir palīdzēt atbildīgajām institūcijām pieņemt datu analīzē balstītus lēmumus par to, kur ieguldīt ierobežotos resursus.





Zonation ir dabas aizsardzības telpiskās prioritizācijas rīks, kas izmanto specifiskus algoritmus, lai izdalītu teritorijas, kuras ir vissvarīgākās dabas aizsardzībai. Tas darbojas, piešķirot saglabāšanas vērtību katrai atsevišķai vietai izpētes teritorijā, pamatojoties uz tās nozīmi dabas aizsardzības mērķu sasniegšanā. Rīks nosaka šo vietu prioritāti, pamatojoties uz to vērtību, izveidojot karti, kurā izceltas teritorijas ar augstu saglabāšanas prioritāti. Zonation izmanto hierarhisku pieeju, kurā tiek ņemta vērā gan atsevišķu vietu ekoloģiskā vērtība, gan arī konektivitāte starp tām, vienlaikus līdz minimumam samazinot konfliktus ar cilvēka saimniecisko darbību vai infrastruktūras attīstību

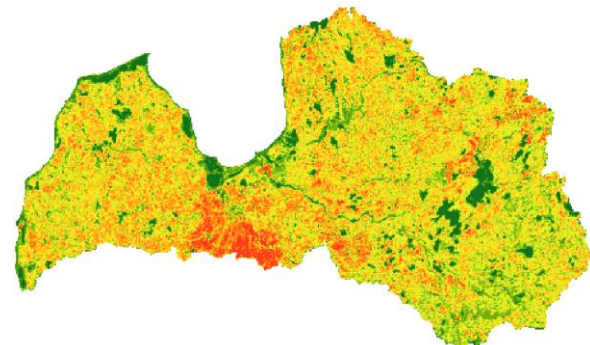
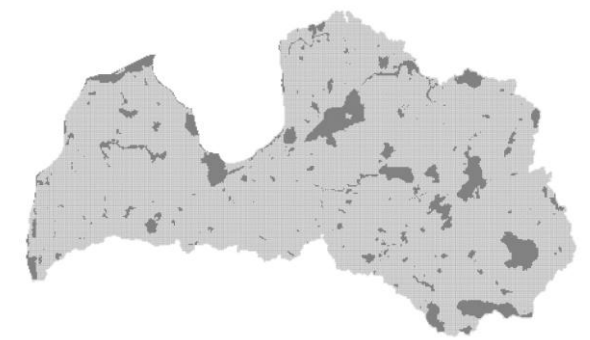
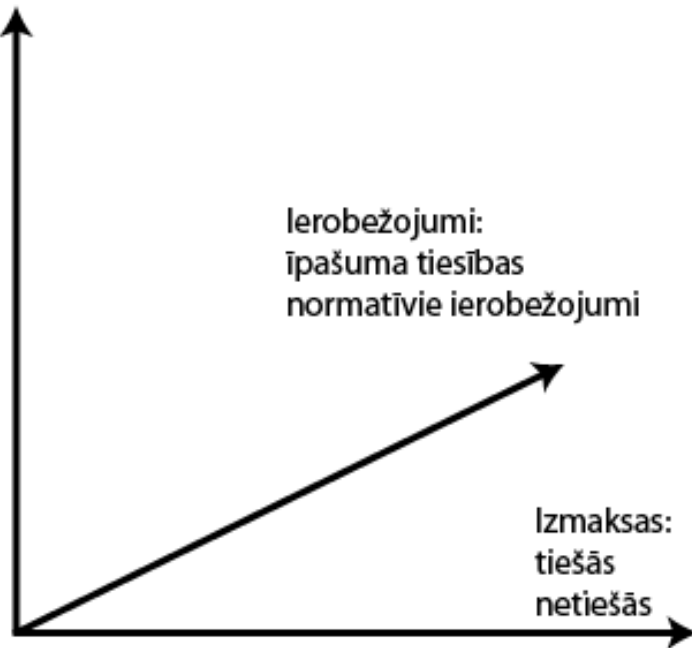


- ES nozīmes biotopu izplatība, iesk. potenciālos biotopus
- Prioritāro ES nozīmes biotopu izplatība, iesk. potenciālos biotopus
- ES nozīmes biotopu īpatsvars uz šūnu (1km2)
- ES nozīmes biotopu aizsardzības stāvoklis
- Aizsargājamo sugu izplatība
- Aizsargājamo putnu sugu izplatība
- Zālāju biotopu izplatība
- Zālāju biotopu konektivitātes vērtība
- Ūdeņu ekoloģiskais novērtējums
- EP Klimata kontrole
- EP filtrācija/akumulācija
- EP Plūdu kontrole
- EP Dzīvotņu uzturēšana

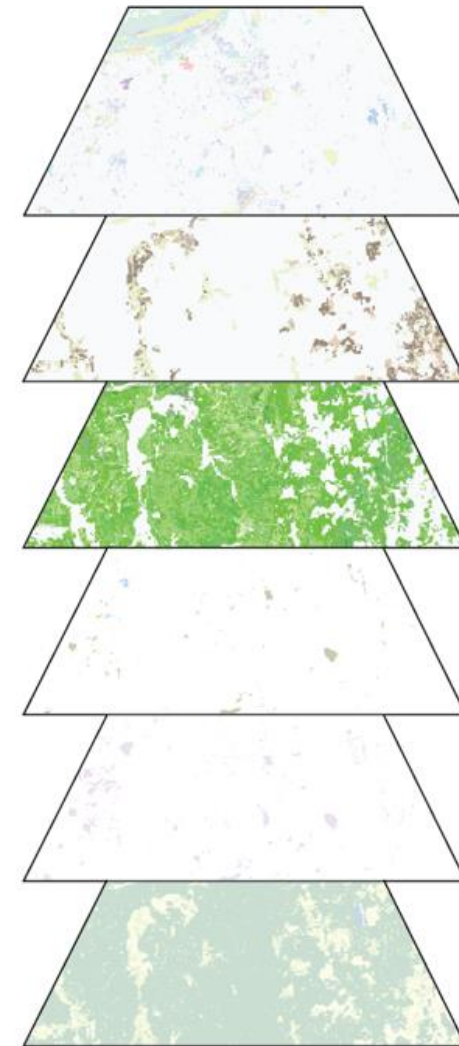
Ekoloģiskās vērtības:
 sugu izplatība
 dzīvotņu izplatība
 ekosistēmu stāvoklis
 ekosistēmu pakalpojumi

Ierobežojumi:
 īpašuma tiesības
 normatīvie ierobežojumi

Izmaksas:
 tiešās
 netiešās



ZSZLV «datu pīrāgs»



Biotopi

LAD

MVR meži

MVR purvi

TOPO purvi

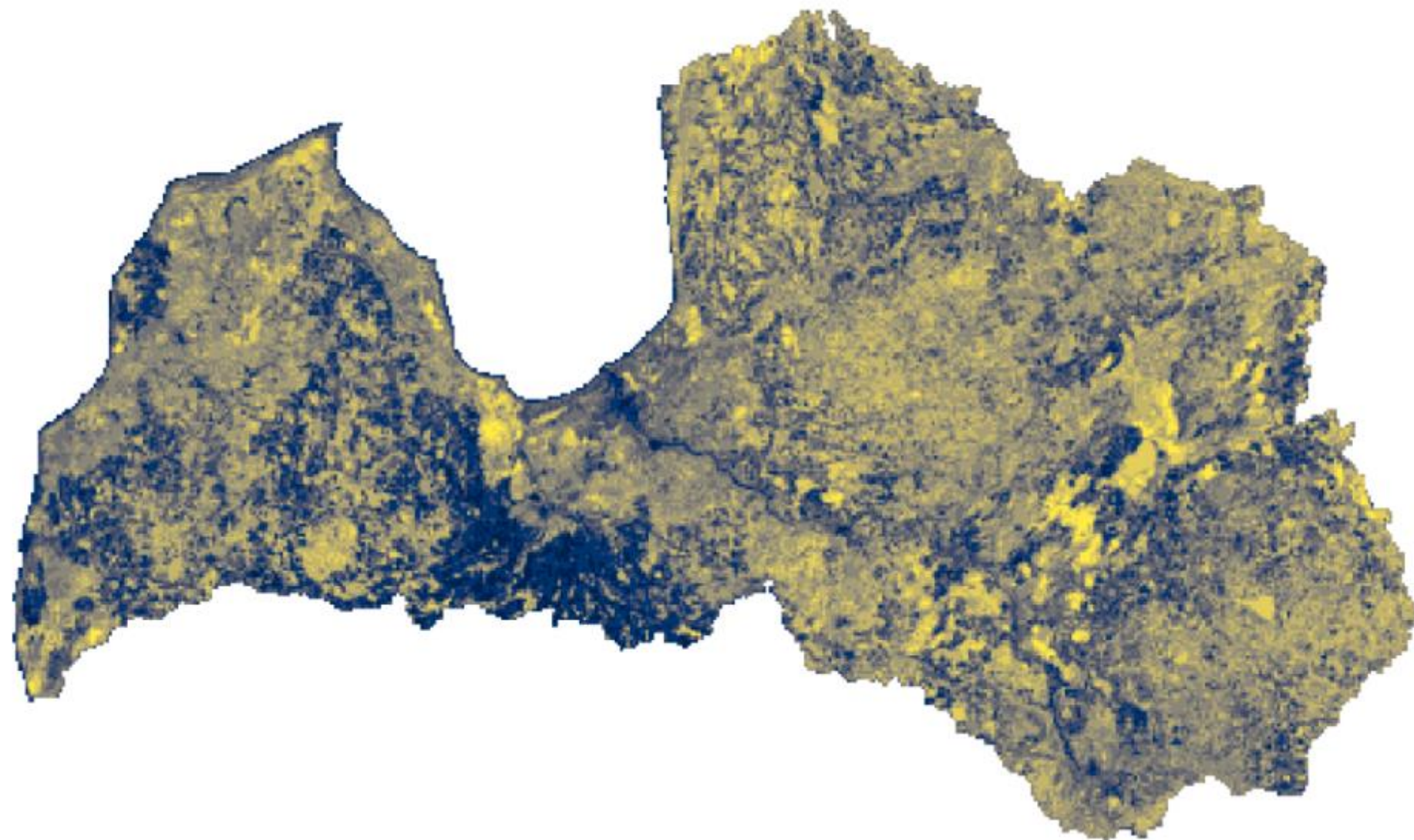
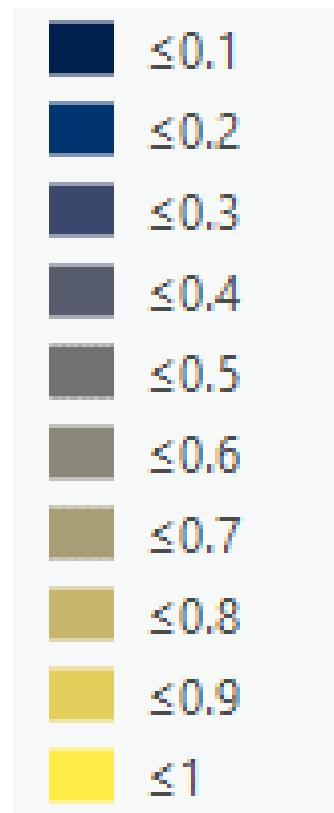
ELC

Ekosistēmu pakalpojumu potenciāla matrica

ZSZLV	Klimata kontrole	Filtrācija akumulācija	Plūdu kontrole
26 Liekņa	8	7	8
27 Viršu ārenis	2	6	5
28 Mētru ārenis	3	6	5
29 Šaurlapu ārenis	4	7	5
30 Platlapju ārenis	5	7	5
31 Viršu kūdrenis	4	6	6
32 Mētru kūdrenis	5	6	6
33 Šaurlapu kūdrenis	6	7	6
34 Platlapju kūdrenis	6	7	6
<i>LAD kultūru kodi (grupas)</i>			
35 Aramzemes	1	1	1
36 Aramzemes kūdrā	0	2	1
37 Augļu dārzi un ogulāji	4	2	2
38 A.dārzi un og. kūdrā	6	3	3
39 Īscirtmeta kultūras	3	2	2
40 Īscirtmets kūdrā	5	3	3
41 Ilggadīgie zālāji	4	6	4
42 Ilggadīgie kūdrā	6	7	6
<i>Biotopi</i>			
43 1110	1	1	1
44 1130	1	1	1
45 1140	1	1	1
46 1150*	6	4	6
47 1160	1	1	1

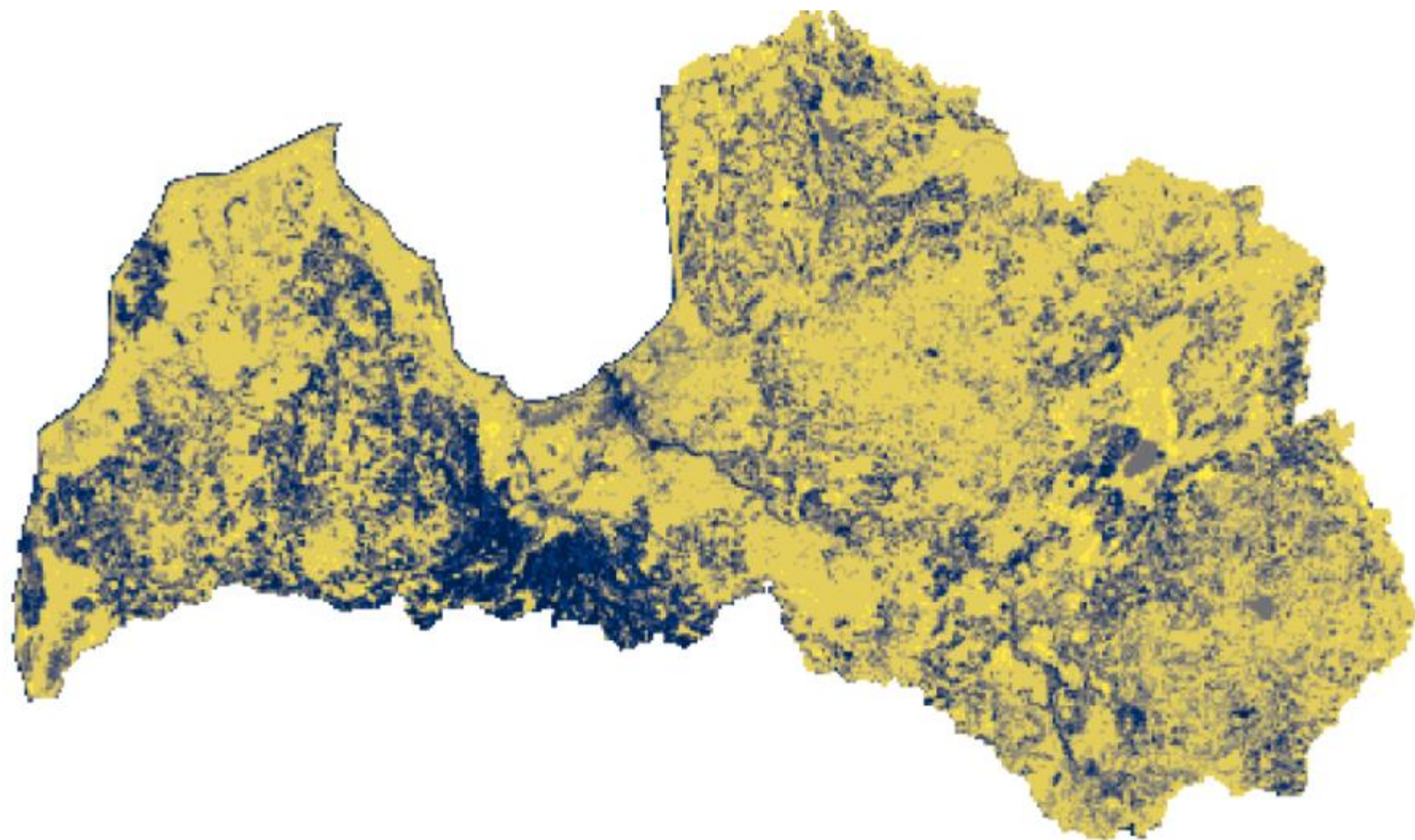
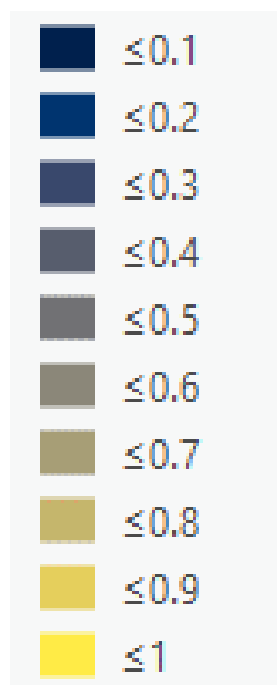
Ekoloģisko vērtību datu slāņi:

EP Klimata kontrole



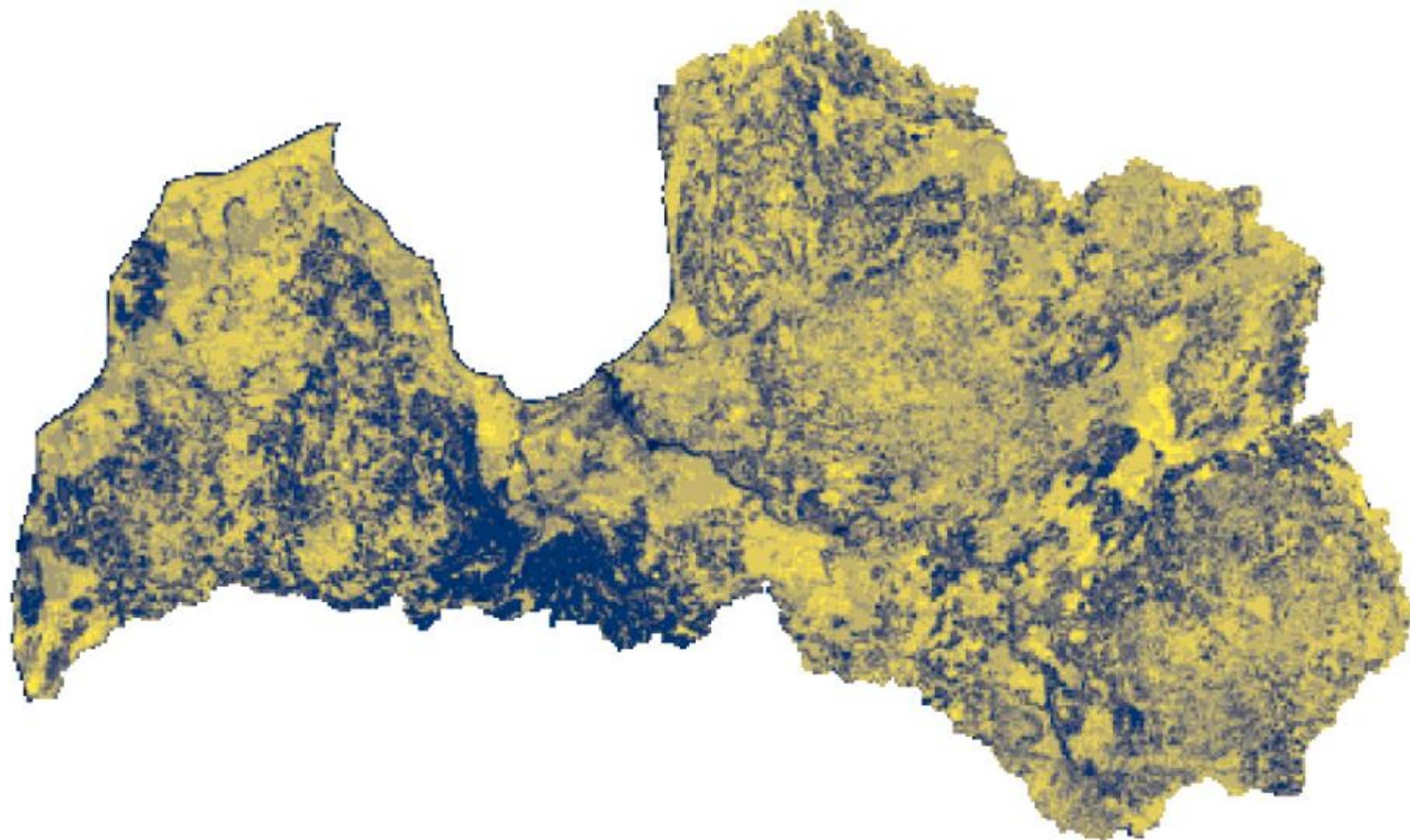
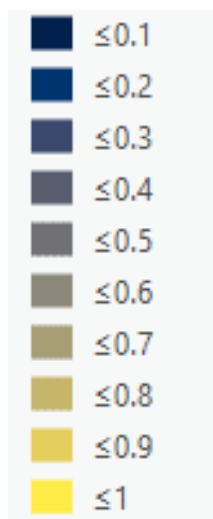
Ekoloģisko vērtību datu slāņi:

EP filtrācija/akumulācija



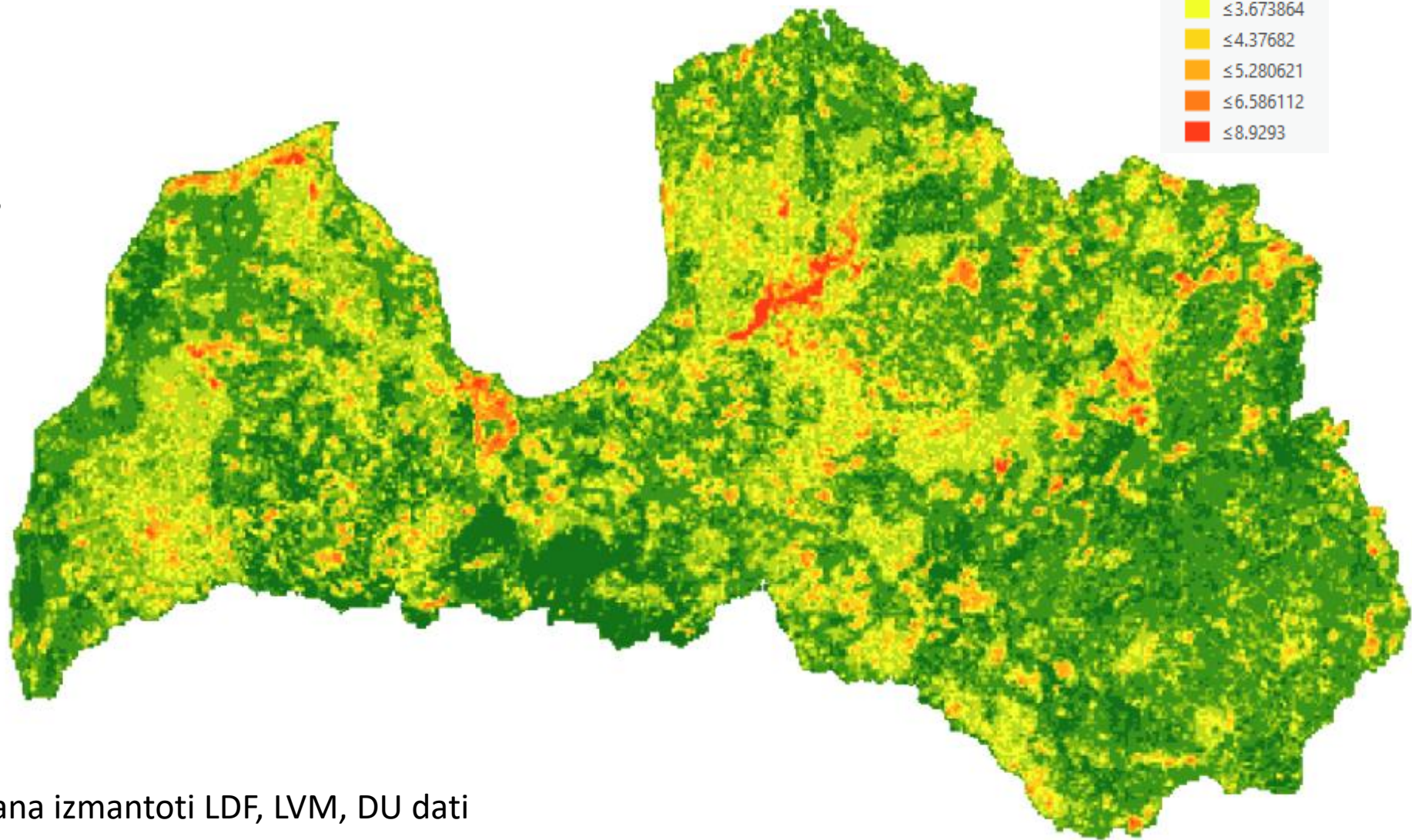
Ekoloģisko vērtību datu slāņi:

EP Plūdu kontrole



EP Dzīvotņu uzturēšana

Kombinēta, daudzslāņaina datu kopa, kuras pamatu veido klasificēti tālizpētes dati (ZS) un modelētas sugām nozīmīgās vietas (dzeņi un pūces), modelētas sugai piemērotās vietas, nenosakot nozīmības sliekšni, pieņemot to kā 50% no piemērotības rādītāja (mazais ērglis), modelētas izplatībai piemērotās kodolzonas (lapukoku praulgrauzis), buferētas atradnes (mednis). Katra no komponentēm ir saskaitīta ar vienādu svaru.



Dotā EP nodrošinājuma aprēķināšana izmantoti LDF, LVM, DU dati

Kritēriju svēršana

<i>Datu kopa (komponente)</i>	SVARU VĒRTĪBAS
ES nozīmes biotopu izplatība, iesk. potenciālos biotopus	5
Prioritāro ES nozīmes biotopu izplatība, iesk. potenciālos biotopus	10
ES nozīmes biotopu īpatsvars uz šūnu (1km ²)	5
ES nozīmes biotopu aizsardzības stāvoklis	10
Aizsargājamo sugu izplatība	5
Aizsargājamo putnu sugu izplatība	3
Zālāju biotopu izplatība	5
Zālāju biotopu konektivitātes vērtība	5
Ūdeņu ekoloģiskais novērtējums	15
EP Klimata kontrole	10
EP filtrācija/akumulācija	5
EP Plūdu kontrole	5
EP Dzīvotņu uzturēšana	20

